

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 523 din 31.08.2022

Dosar nr.: 746/2021

Petiția nr.: 6870/15.09.2021

Petenți: Asociația Civică Stop Discriminării Cetățenilor,

Reclamați: Uniunea Națională a Barourilor din România, Baroul București, Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților

Obiect: petenții reclamă faptul că este condiționată participarea la examenul de admitere pentru profesia de avocat din sesiunea septembrie 2021 de dovada vaccinării antiCOVID 19, testare sau adeverință de trecere prin boală

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

1. Asociația Civică Stop Discriminării Cetățenilor, prin reprezentant legal
- 2.
- 3.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

4. Uniunea Națională a Barourilor din România, sediu în Palatul de Justiție, loc. București, Splaiul Independenței nr. 5, sector 5, cod poștal 050091
5. Baroul București, loc. București, str. Dr. Dumitru Râureanu nr. 3, sector 5, cod poștal 050047
6. Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților, loc. București, str. Vulturilor nr. 23, sector 3, cod poștal 030851

II. Citarea părților

7. Prin adresa nr. 6870/20.08.2021 a fost invocată din oficiu excepția lipsei calității procesuale active față de prima petentă și s-a acordat un termen în care să se depună la dosar Statutul asociației petente. Prima petentă nu a depus la dosar Statutul asociației în termenul acordat de Consiliu.

8. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturilor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

9. Părțile au fost citate cu respectarea măsurilor impuse de starea de alertă, prin comunicarea unor adrese, (filele 10-14 din dosar), în care se preciza posibilitatea părților

de a-și exprima acordul în sensul trimiterii punctelor de vedere în scris, iar părților reclamate le-a fost comunicat un exemplar al petiției în vederea posibilității formulării apărărilor.

10. Cel de-al treilea petent a solicitat a solicitat prin adresa nr. 648/26.01.2022 (fila 15 din dosar) să i se comunice o copie a sesizării cu nr. de înregistrare 6870/15.09.2021. Prin adresa nr. 648/01.02.2022 (fila 17 din dosar) s-a dat curs solicitării petentului.

11. Punctul de vedere depus de cea de-a doua parte reclamată a fost comunicat petenților în vederea depunerii de concluzii scrise (filele 33-35 din dosar). Cel de-al treilea petent a depus la dosar concluzii scrise.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petenților

12. Prin petiția nr. 6870/15.09.2021 petenții precizează următoarele aspecte relevante:

- cele trei părți reclamate condiționează participarea la examenul de admitere în profesia de avocat, sesiunea septembrie 2021, de vaccinare anti – Covid, testare RT-PCR, adeverință trecere prin boală, măști etc., ceea ce duce la promovarea faptelor de discriminare, a segregării participanților, încălcarea demnității umane și a altor fapte îndreptate împotriva drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- acest comportament discriminatoriu este inadmisibil, mai ales că vine de la persoane care ar trebui să respecte art. 1 alin. (5) din Constituție, încălcând și art. 26 din Convenția de la Oviedo, art. 1, art. 13 din Legea nr. 46/2003;
- sesizarea vizează modul abuziv, neconstituțional prin care se încearcă constrângerea, în fapt, a tuturor persoanelor care aleg să nu se vaccineze din motive de convingere/medicale, neavând niciun temei de drept, întrucât în România vaccinarea împotriva Covid – 19 este voluntară, neobligatorie (și chiar dacă ar fi obligatorie este dreptul fiecărei persoane să refuze vaccinarea), și ca orice act medical este asumată de cel în cauză, încălcând libertatea de alegere și transformând vaccinarea într-o obligativitate prin constrângerea drepturilor fundamentale mai sus enunțate, restrângând dreptul candidaților de a participa la examenul de admitere în profesia de avocat;
- dispozițiile Legii nr. 46/2003 prevăd că orice persoană are dreptul de a refuza orice act medical, iar refuzul nu este condiționat de vreo îngrădire a drepturilor fundamentale, în situația de față dreptul la libera circulație, dreptul la muncă, egalitatea în fața autorităților publice și nu numai etc, ajungând ca această impunere a vaccinării să se transforme într-o tortură psihică;
- limitarea/îngrădirea drepturilor fundamentale pentru persoanele care aleg să nu se vaccineze constituie discriminare și trebuie sancționată drastic, deoarece se încalcă art. 16 din Constituția României, Egalitatea în drepturi;
- se încalcă și art. 26 al Convenției privind drepturile omului și biomedicina din 1997 (Convenția de la Oviedo), care presupune că orice restricții la exercitarea drepturilor omului nu pot fi prevăzute decât prin lege;
- petenții solicită obligarea părților reclamate la plata amenzii maxime, dar și la publicarea hotărârii în cinci ziare de circulație națională, la cinci posturi de televiziune naționale și internaționale.

Petenții depun înscrisuri atașate petiției.

13. Prin concluziile scrise depuse la dosar cel de-al treilea petent solicită obligarea tuturor

părților reclamate la plata de despăgubiri pentru discriminare și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare și sancționarea pentru discriminare a părților reclamate și daune morale aduse onoarei, demnității și reputației în cuantum de 4 milioane lei și restituirea tuturor sumelor cheltuite pentru înscriere (taxa de înscriere, fișa medicală, cheltuieli aferente transportului, copiile xerox, etc.), cu dobânda aferentă și rata inflației la data plății efective. Petentul arată că diferența de tratament aplicată prin condițiile impuse de părțile reclamate la examenul de admitere în profesie desfășurat în data de 19.09.2021 nu au constituit o cerință profesională reală și determinantă, obiectivul lor fiind discriminatoriu și anume interzicerea accesului petenților la examenul de admitere în profesie, deci un obiectiv nelegitim și disproporționat față de obiectivul examinării și anume notarea cunoștințelor practice la cele 5 materii de drept prin rezolvarea grilelor numerotate de la 1 la 100 enunțate pe suportul de examinare. Părțile reclamate au condiționat participarea la examen de apartenența la convingerile privind îndeplinirea condițiilor sanitare impuse de normele de securitate epidemiologică în contextul măsurilor de prevenire a infectării cu virusul Covid – 19, anunțate de Comisia națională de examen la data de 13.09.2021.

14. Prin adresa nr. 2861/19.04.2022 cel de-al treilea petent solicită respingerea punctului de vedere formulat de cea de-a doua parte reclamată și constatatarea lipsei calității de reprezentant legal a decanului, faptul că cea de-a doua parte reclamată nu a făcut dovada reprezentării legale și nici a contractului încheiat valabil cu avocatul, mai solicită respingerea excepției de vădită necompetență a CNCD ca fiind neîntemeiată, respingerea excepției lipsei obiectului petiției. Petentul arată că de altfel Curtea de Apel București a soluționat speța de suspendare a condițiilor de examinare pentru admiterea în profesia de avocat stagiar în dosarul 5978/2/2021 prin acordarea de daune morale. Petentul solicită respingerea excepției lipsei calității procesuale pasive a celei de-a doua părți reclamate. În fapt, cea de-a doua parte reclamată se subrogă drepturilor și obligațiilor primei părți reclamate. Dacă grija față de sănătatea candidaților era reală, nu se organiza examenul cu peste 2300 de participanți înghesuiți în clădirile B1 și B2 din Romexpo București în data de 19.09.2021. Petentul își menține sesizarea și solicită constatarea faptei de discriminare cu consecințele ce decurg din aceasta.

Susținerile părților reclamate

Susținerile celei de-a doua părți reclamate

15. Cea de-a doua parte reclamată depune un punct de vedere la dosar prin care arată următoarele:

- invocă **excepția de vădită necompetență a CNCD**; prin sesizarea formulată, petenții arată faptul că au formulat prezenta sesizare în temeiul art. 1-2 și art. 7 din Legea nr. 554/2004 cu scopul de a îndeplini procedura administrativă a plângerii prealabile, necesară în cazul formulării unei cereri în fața instanței de contencios administrativ; plângerea prealabilă se adresează autorității publice emitente sau autorității ierarhic superioare, CNCD neavând competența de a soluționa o plângere prealabilă formulată în baza Legii nr. 554/2004;
- invocă **excepția lipsei obiectului petiției**;
- invocă **excepția lipsei calității procesuale pasive a sa**; arată că nu are calitate de autoritate emitentă a documentului intitulat "Instrucțiuni candidați de participare la

examenul de admitere în profesia de avocat stagiar, sesiunea septembrie 2021” și nici de organizator al examenului de primire în profesie;

- pe fond, faptele sesizate de petenți nu reprezintă discriminare;

- în ședința din 10-11 septembrie 2021 Consiliul primei părți reclamate a aprobat ca măsură sanitară suplimentară față de anul anterior prezentarea de către candidați a certificatului de vaccinare sau, alternativ, a dovezii testului negativ sau, după caz, a dovezii infectării cu COVID în ultimele 6 luni, eliberate de instituțiile competente, măsurile urmând să rămână valabile în condițiile în care DSP nu ar fi impus până la data desfășurării examenului măsuri suplimentare;

- aceste măsuri sanitare au fost aprobate în consens cu cele stabilite la nivel național, care erau de notorietate la acel moment, în conformitate cu dispozițiile legii nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID – 19 și a HG nr. 932/2021, modificată prin HG nr. 990/2021;

- măsurile sanitare au fost aprobate în scopul protejării drepturilor la viață, la integritate fizică și la ocrotirea sănătății, dispozițiile legii nr. 55/2020 permițând luarea unor astfel de măsuri inclusiv prin restrângerea exercițiului altor drepturi și libertăți fundamentale, și au fost impuse de situația sanitară actuală cauzată de pandemia COVID -19;

- aceste măsuri au privit atât candidații la examen, cât și organizatorii și au avut ca scop limitarea riscului de îmbolnăvire a celor prezenți, susținerea examenului la care luau parte peste 2300 de persoane (peste 2200 candidați înscriși și peste 100 de persoane din cadrul organizării);

- ca urmare, aprobarea acestor măsuri sanitare de către Consiliul primei părți reclamate a fost făcută în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 51/1995 care permit primei părți reclamate să decidă modalitatea de organizare și susținere a examenului de primire în profesia de avocat;

- aceste măsuri au fost aplicate în privința tuturor candidaților la examen și a organizatorilor, și nu doar cu privire la petenții persoane fizice, așa că nu se poate susține o discriminare a acestora față de ceilalți participanți;

- în concluzie, fapta sesizată de petenți nu poate fi considerată discriminare, în condițiile în care introducerea măsurilor sanitare (care, contrar celor susținute de petenți, prevedeau și posibilitatea testării și a trecerii prin boală, nu doar a vaccinării) se bazează pe o dispoziție legală și vizează toate persoanele aflate în situații comparabile

- partea reclamată solicită admiterea excepțiilor invocate, iar pe fondul cauzei, constatarea că faptele sesizate nu reprezintă discriminare conform OG nr. 137/2000, nefiind întrunite cumulativ elementele privind un tratament de deosebire între persoane care se află în situații comparabile și care au fost tratate în mod diferit.

IV. Motivarea în fapt și drept

Legislație și principii

16. Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor, la secțiunea Vădita necompetență, prevede:

„Art. 28. Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență când în mod vădit constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată.

Art. 29. Excepția de necompetență poate fi ridicată de reclamat sau de membrii Colegiului director și în cursul soluționării petiției, sub condiția prevăzută la art. 30.

Art. 30

(1) Excepția de vădită necompetență se pune în dezbateră petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere.

(2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.

Art. 31

(1) Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul.

(2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.

Art. 32. Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență prin hotărâre a Colegiului director.”

17. La secțiunea **Obiect vădit nefondat sau lipsă de obiect**, **Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor** prevede:

„Art. 33. Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția lipsei obiectului petiției când constată că obiectul petiției este în mod vădit nefondat, raportat la domeniul de aplicare al prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată.

Art. 34

(1) Excepția obiectului vădit nefondat sau lipsei obiectului petiției se pune în dezbateră petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere.

(2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.

Art. 35

(1) Colegiul director soluționează excepția după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul.

(2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.

Art. 36. Consiliul soluționează excepția prin hotărâre a Colegiului director.

Art. 37. În situația respingerii excepției prin reținerea obiectului raportat la prevederile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată, aceasta se motivează odată cu fondul în hotărârea prin care se soluționează petiția, potrivit prezentei proceduri interne.”

18. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

19. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

20. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „*exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile*”).

21. Prin nediferențiere judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „*art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Musselle împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit, 30 iulie 1998, §75).*”

22. Statele contractante au o marjă de apreciere în a stabili dacă și în ce măsură diferențele în situații de altfel similare justifică un tratament diferit în drept. Marja de apreciere variază în funcție de împrejurări, obiectul și fondul cauzei. (**Rasmussen împotriva Danemarcei**, 28 noiembrie 1984, §40). Chiar dacă statele au o marjă de apreciere, justificarea trebuie evaluată în raport cu principiile care prevalează în mod normal într-o societate democratică (**Ünal Tekeli împotriva Turciei**, 16 noiembrie 2004, §50). Marja de apreciere este mai largă în domeniul măsurilor generale de strategii economice sau sociale, întrucât autoritățile naționale sunt cele care cunosc mai bine decât o instanță internațională care sunt interesele publice în domeniul economic și social (**Zeman împotriva Austriei**, 29 iunie 2006, §33). În domeniile în care nu există o practică comună a statelor (cum ar fi cel medical care se schimbă rapid) marja de apreciere este la fel mai largă (**S.H. și alții împotriva Austriei**, §69). Chiar și în lipsa unei practici comune se poate stabili dacă există sau nu o tendință europeană (**I.B. împotriva Greciei**, 3 octombrie 2013, §82-83).

23. Convenția „*este un instrument viu*” care „*trebuie să se interpreteze în lumina condițiilor actuale*” (**Tyrrer împotriva Regatului Unit**, 25 aprilie 1978, §31). Astfel marja de apreciere se modifică cu timpul, CEDO trebuie să țină cont de schimbările din societate (**Glor împotriva Elveției**, 30 aprilie 2009, §75).

24. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

25. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „*sau oricare alt criteriu*”, însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (**Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei**, 7 decembrie 1976, §56). „*Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele*” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „*orice altă situație*” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §62).

26. Privind restrângerea drepturilor, Colegiul director se raportează la art. 8 alin. 2 din **O.G. nr. 137/2000**, care prevede: „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea ocupării unui post prin anunț sau concurs, lansat de angajator ori de reprezentantul acestuia, de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, de vârstă, de sexul sau orientarea sexuală, respectiv de convingerile candidaților, cu excepția situației prevăzute la art. 5.*”

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

27. Colegiul director constată că în ședința din 10-11 septembrie 2021 Consiliul primei părți reclamate a aprobat ca măsură sanitară suplimentară față de anul anterior prezentarea de către candidați a certificatului de vaccinare sau, alternativ, a dovezii testului negativ sau, după caz, a dovezii infectării cu COVID în ultimele 6 luni, eliberate de instituțiile competente, măsurile urmând să rămână valabile în condițiile în care DSP nu ar fi impus până la data desfășurării examenului măsuri suplimentare. Totodată, se constată faptul că există împrumutarea avocațială a avocatei Baroului București pentru cea de-a doua parte reclamată.

28. Se respinge excepția de vădită necompetență invocată de cea de-a doua reclamată, petiția fiind analizată în conformitate cu prevederile **O.G. nr. 137/2000**, și nu ca o plângere prealabilă formulată în baza **Legii nr. 554/2004**.

29. Se respinge și excepția lipsei obiectului petiției invocată de cea de-a doua reclamată, având în vedere că petiția invocă o faptă de discriminare ce poate fi analizată din perspectiva prevederilor **O.G. nr. 137/2000**.

30. Se admite excepția lipsei calității procesuale pasive invocată de cea de-a doua reclamată; întrucât nu are calitate de autoritate emitentă a instrucțiunilor considerate a fi discriminatorii, și nici nu a organizat examenul de primire în profesie.

31. Colegiul director constată că privind participarea la un eveniment, într-un loc aglomerat, a persoanelor vaccinate, testate (cu rezultat negativ), respectiv a infectării cu COVID în ultimele 6 luni, nu este similară cu cea a persoanelor care pot infecta alte persoane. Chiar dacă nu a existat o practică comună a tuturor statelor, tendința europeană a fost de a nu permite accesul în locuri publice, închise, a persoanelor nevaccinate, fără test negativ sau neinfectate cu COVID în ultimele 6 luni. Aceste măsuri sanitare au fost aprobate în cele mai multe țări europene în scopul protejării drepturilor la viață, la integritate fizică și la ocrotirea sănătății. În consecință, fapta sesizată nu reprezintă diferențiere.

32. Totodată, criteriul invocat de petenți, și anume convingerea lor împotriva vaccinării, nu a reprezentat o excludere de la participarea la examen, ei având posibilitatea de a prezenta un test negativ.

33. În consecință, faptele sesizate de petenți nu reprezintă discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Respinge excepția de vădită necompetență invocată de cea de-a doua reclamată conform art. 28-32 din **Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor**;
2. Respinge și excepția lipsei obiectului petiției invocată de cea de-a doua reclamată conform art. 33-37 din **Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor**;
3. Admite excepția lipsei calității procesuale pasive invocată de cea de-a doua reclamată; Faptele sesizate nu se confirmă conform art. 20 alin. 6 din **O.G. nr. 137/2000**;
4. Faptele sesizate nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**;
5. O copie a prezentei hotărâri se comunică părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii: —

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA - Membru

GRAMA HORIA - Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA - Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

**Redactată și motivată: A.Cs., S.A., H.I.
Data redactării: 01.09.2022**

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind**

prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

